

Tagung der Alpenkonferenz
Réunion de la Conférence alpine
Sessione della Conferenza delle Alpi
Zasedanje Alpske konference

TOP / POJ / ODG / TDR

NEU
NOUVEAU
NUOVO
NOVO
12.03.2009

X

B4

SL

OL: IT

IZVAJANJE DEKLARACIJE „PREBIVALSTVO IN KULTURA“

A Poročilo

B Predlog sklepa

A Poročilo

Uvod

Po sprejetju deklaracije "Prebivalstvo in kultura" je bil pripravljen in Stalnemu odboru predstavljen predlog za lokalno promoviranje tega novega izvedbenega akta Alpske konvencije. Splošni cilj, specifični cilji in pričakovani rezultati iz omenjenega predloga se nahajajo v dokumentu 35 CP/09_it.

Predlog se je nanašal v bistvu na oblikovanje in organizacijo vrste aktivnosti (predavanja, seminarji, delavnice), v katere bi bile vključene pogodbenice, opazovalci ter Stalni sekretariat, ki bi skupaj zagotovili prvi prispevek k izvajanju sklepa IX/11 s katerim se je Alpska konferenca zavezala oblikovati in podpirati koristne pobude, v katerih bi prebivalstvo, nevladne organizacije, občine in regije lahko aktivno sodelovali, se soočali ter prispevali k izvajanju Deklaracije.

Omenjeno izvajanje Deklaracije bo predmet preverjanja s pomočjo posebnega inštrumenta Odbora za preverjanje.

Zaradi plodnega sodelovanja med pogodbenicami (predvsem Avstrije, Italije, Slovenije in Švice), vedno prisotne podpore Stalnega sekretariata in še posebnega prispevka francoskega predsedstva, predvsem pa zaradi sodelovanja z lokalnimi ustanovami in upravami, je bilo mogoče organizirati štiri mednarodne posvete, kjer so poglobljeno obravnavali tematiko, predhodno izbrano na podlagi lokalne specifikke v prav tolikih geografskih, močno čezmejno obarvanih območjih.

Naj povzamemo omenjene štiri dogodke:

- Beljak (Avstrija), Konferenca za splošno predstavitev Deklaracije na petih tematskih delavnicah, 3.-4. marca 2008
- Dobrovo (Slovenija), Seminar, posvečen trajnostni gradnji v Alpah v luči podnebnih sprememb, 29.-30. maja 2008
- Ostana (Italija), Konferenca na temo "Kulturna raznolikost", 26.-27. junija 2008
- Tirano (Italija) / Poschiavo (Švica), Posvet na temo "Gospodarski prostor", 13.-14. februarja 2009

O prvih treh pobudah je bil Stalni odbor s posebnimi poročili že obveščen na 37. in 38. seji (37CP_11, 38CP_11). V nadaljevanju pa navajamo informacije o organizaciji in rezultatih posveta, ki je potekal 13. in 14. februarja 2009 v Tiranu in Poschiavu.

Posvet v Tiranu in Poschiavu

Z organizacijo posveta v Tiranu in Poschiavu smo želeli v čezmejnem prostoru osrednjih Alp zaključiti cikel pobud za lokalno promocijo Deklaracije, začeti v letu 2008.

Prireditvev je dosegla zanesljivo dodano vrednost zaradi intenzivnega sodelovanja med lokalnimi italijanskimi in švicarskimi ustanovami ter upravami v Valposchiavu in Valtellini, ki so se skupaj angažirale pri logistiki in organizaciji ter pri vsebinah programa (Priloga 1).

Posvet je torej potekal v dveh različnih krajih, ki ju povezuje retijska železniška proga. V tem kontekstu je povezava med dvema sedežema dogajanja z "rdečim vlakcem", ki je bil nedavno vključen na Seznam svetovne dediščine UNESCO, predstavljala dopolnitev srečanja in element enotnosti ter simbolične kontinuitete med prvim in drugim delom posveta.

Posvet je bil namenjen poglobljeni obravnavi teme "Gospodarskega prostora" v Deklaraciji z vidika skrbi za prostor in krajino. Na interaktivni način so bile poglobljeno obdelane lokalne specifike, kjer so dali prednost soočenju med izkušnjami posameznih krajev ter načelom in ciljem Deklaracije.

Ob prireditvi so lokalni organizatorji in osrednje uprave lahko skupaj ugotovili, da obstajajo možnosti za številne pobude in dobre prakse ter potencialne možnosti za bodoči trajnostni družbenoekonomski razvoj, ki bo spoštoval lokalno specifiko.

Skupnosti, ki sta gostili omenjeno prireditvev, že dolgo čezmejno sodelujeta na področju tehnoloških inovacij, specialističnega usposabljanja in združevanja storitev za omenjeno izobraževanje. A so med srečanjem vendarle odkrili še nova področja možnega sodelovanja preko meje (n.pr. mednarodna promocija za ajdo, specialistični izobraževalni programi ter poučevanje nemškega jezika ob meji, oblikovanje znanstveno-tehničnih središč za alpsko specifiko).

Med predavanji je bilo veliko navezovanja na aktualno družbenoekonomsko problematiko in na demografske spremembe v Alpah: razmerje "*brain drain - brain gain*", majhna privlačnost za mlade in njihovo posledično odseljevanje, staranje lokalnega prebivalstva, potencial za

inovacije in gospodarski razvoj. Zaradi demografskega razvoja, številčnega in kakovostnega spreminjanja prebivalstva v določeni regiji, zaradi spremenjenega števila, sestave, starostne strukture in porazdelitve, prihaja predvsem v gorskih, ekološko bolj občutljivih regijah, do vrste interakcij z regionalnim razvojem, ki so izredno aktualne in še posebej občutene med alpskim prebivalstvom.

Poudarjeno je bilo, da se te interakcije močno odražajo v gospodarskem položaju alpskih regij. Med njimi naj naštejemo naslednje:

- Pojavi odseljevanja in koncentracije
- Odnosi med središči in zaledjem
- Osnovna oskrba in *public services*
- Gospodarski grozdi in ponudba zaposlitve
- Inovacije in *brain drain*
- Kakovost življenja in družbeni odnosi
- Politična zastopanost
- Migracije in menjavanje

Izkazalo se je, da regionalna politika nima dovolj inštrumentov s katerimi bi vplivala na naravni razvoj demografije. Lahko pa vpliva na dejavnike, ki povečajo privlačnost določenega prostora in mu dajo značaj "gospodarskega in življenjskega prostora". Delati na tematiki demografskega razvoja pomeni odpirati poti regionalnemu gospodarskemu razvoju in povečati endogene potencialnosti gorskih območij ter spodbujati medregijsko sodelovanje z izmenjavo dobrih praks in s pripravljenostjo za učenje iz tujih izkušenj.

Razmislek in zaključki

Od prve prireditve v Beljaku do zadnje v Tiranu in Poschiavu, je bilo iz različnih razprav mogoče pridobiti določene razmisleke in zaključke:

- Interes, ki so ga za vsebine Alpske konvencije in Deklaracije izkazale lokalne, regionalne in pokrajinske uprave, širše pa tudi prebivalstvo, ki je bilo soudeleženo pri organizaciji prireditev, je bil v glavnem zelo velik.
- Udeležba občinstva je bila dobra in včasih tudi nad pričakovanji organizatorjev.
- Vpletene uprave in udeleženci so menili, da so vse obravnavane teme iz Deklaracije izjemno aktualne. Izkazali so posebno zanimanje za obravnavo tematik iz poglavij: "Kulturna raznolikost", "Življenjski prostor, kakovost življenja in enake možnosti".

- Obstaja vrsta projektov, programov in pobud, ki predstavljajo primere dobrih praks in lahko veljajo za izvajanje Alpske konvencije in Deklaracije "Prebivalstvo in kultura" (tudi, če v njih ni eksplicitne navezave), obstajajo pa tudi številni neizkoriščeni potenciali za družbenoekonomski razvoj, ki bi v teh inštrumentih za trajnostni razvoj Alp lahko našli idealen institucionalen okvir.
- V prihodnje zagotoviti kredibilnost Alpske konvencije "v očeh" prebivalstva – za to mora posvetiti več pozornosti obravnavi tematik, ki so bliže ljudem in ki jih lahko zasledimo v že omenjenih poglavjih Deklaracije (predvsem zaposlovanje, izobraževanje, usposabljanje, grozdenje, storitve). V ta namen bi bilo treba povečati napore za vključevanje in približevanje prebivalstva tematikam Konvencije. Vse prireditve so dokazale, da je za vse omenjeno treba v središče aktivnosti Alpske konvencije postaviti teme, ki se nanašajo na prebivalce Alp v njihovem vsakdanjiku ter še bolj poudariti družbenoekonomske vidike. Zaželeno bi bilo, da bi Konvencija ponudila tudi določeno vizijo gospodarskega razvoja Alp in bi bila aktivni katalizator pri medregijskem sodelovanju.

Pri slednjem bo imel veliko vlogo tudi rezultat preverjanja izvajanja Deklaracije preko standardiziranega inštrumenta Odbora za preverjanje, a tudi sposobnost Alpske konvencije, da že sedaj interpretira globalne gospodarsko-finančne pretrese, ki se odražajo v lokalnih gospodarstvih, vključno z alpskimi, ter pripravi/aktivira inštrumente s katerimi naj se pregledajo/ocenijo informacije o stanju omenjenih gospodarstev.

Želeli bi, da bi se začele specifične aktivnosti, posvečene tej tematiki in sicer tako, da bi Alpska konferenca ustanovila delovno skupino s prednostno nalogo priprave poročila (neke vrste Zelene knjige), na primer o trgu delovne sile/zaposlovanju v Alpah.

B Predlog sklepa

Alpska konferenca

1. se seznanj s poročilom Italije in se ji zahvali za njeno delo,
2. se zaveda pomena obravnavanih tematik, ki so v središču zanimanja prebivalstva, se zaveda tudi i globalnih gospodarskih in finančnih težav, ki se bodo odražale predvsem v najbolj šibkih regijskih gospodarstvih, se odloči za ustanovitev Delovne skupine pod italijanskim Predsedstvom , ki bo obravnavala dejavnike regionalnega razvoja za boljše obvladovanje demografskih sprememb v Alpah (zaposlovanje, inovacije, brain drain),
3. v ta namen zadolži to Delovno skupino, da pripravi svoj mandat in ga predloži v potrditev Stalnemu odboru na njegovi 41. seji.